

G R A V I T Y · W H I T E P A P E R

N o . 0 1 · Μ Α Ϊ Ο Σ 2 0 2 6

Η Θουκυδίδεια Παγίδα στην Ευρώπη

Δομικό άγχος, νέα γεωγραφία ισχύος, και η ελληνική τοποθέτηση

Ε Π Ε Ξ Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Gravity The Newtons

Communications Intelligence Firm · Νέο Ψυχικό, Αθήνα

Δομή του Κειμένου

— **Σύνοψη**

Πέντε θέσεις σε μία σελίδα

01 Πρόλογος

Από τη σύνοδο Σι-Τραμπ στον Allison του 2012

02 Το Πλαίσιο Allison

Δομικό άγχος ως εξήγηση, όχι ως μοίρα

03 Ανατομία της Ευρωπαϊκής Παγίδας

Τρία πεδία ταυτόχρονης μετατόπισης

— **Σχήμα 1 • Χρονολόγιο**

Κρίσιμες ημερομηνίες 2025-2027

04 Η Ελληνική Θέση

Πύλη ή πεδίο;

05 Επικοινωνιακές Προεκτάσεις

Δέος, συμφέρον, τιμή ως μεταβλητές φήμης

— **Σχήμα 2 • Architecture Map**

Αρχέτυποι Gravity ανά μεταβλητή

06 Δώδεκα Σημεία Πλοήγησης

Παράμετροι για όσους λειτουργούν στην παγίδα

07 Επίλογος

Δομή έναντι συγκυρίας

Παράρτημα & Πηγές

Σημεία αναφοράς, χρονολόγιο, βιβλιογραφία

Πέντε Θέσεις

Το παρόν white paper διατυπώνει πέντε θέσεις. Η πρώτη αφορά τη φύση του πλαισίου. Οι τρεις επόμενες αναλύουν την εφαρμογή του στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Η πέμπτη μετατρέπει την ανάλυση σε επιχειρησιακή πρόταση.

01. Η Παγίδα ως αναγνωστικό σχήμα, όχι ως προφητεία.

Όπως διατυπώθηκε από τον Allison και επιβεβαιώθηκε από τη ρητή αναφορά του Σι στη σύνοδο με τον Τραμπ τον Μάιο του 2026, η Παγίδα του Θουκυδίδη δεν είναι πρόβλεψη πολέμου αλλά διαγνωστικό εργαλείο δομικής μετατόπισης ισχύος.

02. Τριπλή ευρωπαϊκή παγίδα.

Ταυτόχρονες αναδιατάξεις σε ενέργεια (απεξάρτηση από τη Ρωσία), σε υποδομές διέλευσης (Πειραιάς και ο ανταγωνισμός Δύσης-Κίνας), και σε ρύθμιση τεχνολογίας και τεχνητής νοημοσύνης (Brussels Effect). Καμία από τις τρεις δεν είναι συγκυριακή.

03. Η Ελλάδα από περιφέρεια σε δομικό κόμβο.

Vertical Gas Corridor, λιμενικές υποδομές, αμερικανικές διευκολύνσεις, ευρωπαϊκές δεσμεύσεις. Η γεωγραφία επιστρέφει ως περιουσιακό στοιχείο — υπό την προϋπόθεση επαρκούς θεσμικής αφήγησης.

04. Δέος, Συμφέρον, Τιμή ως μεταβλητές φήμης.

Τα τρία ανθρώπινα κίνητρα του Θουκυδίδη μετατρέπονται σε λειτουργικές, μετρήσιμες παραμέτρους, εφαρμόσιμες τόσο σε γεωπολιτικά όσο και σε εταιρικά πεδία αναδιάταξης ισχύος. Όχι αναλογία — μεθοδολογία.

05. Communications Intelligence ως πρακτική απάντηση.

Σε περιβάλλοντα δομικής μετατόπισης, η επικοινωνία παύει να είναι διακοσμητική επιφάνεια και γίνεται πεδίο αναγνώρισης σημάτων πρόθεσης. Η Gravity τοποθετεί αυτή την ανάγνωση ως υπηρεσία.

Αρκετά χρόνια προτού ο Πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ αναφερθεί ρητά στην «Παγίδα του Θουκυδίδη» κατά την έναρξη της συνόδου του με τον Πρόεδρο Τραμπ στο Πεκίνο, στις 14 Μαΐου 2026, ένας Αμερικανός ακαδημαϊκός είχε ήδη φέρει την έννοια αυτή στο λεξιλόγιο της σύγχρονης γεωπολιτικής. Ο Graham Allison, καθηγητής Διακυβέρνησης στο Harvard Kennedy School, χρησιμοποίησε τον όρο για πρώτη φορά σε άρθρο του στους Financial Times, στις 21 Αυγούστου 2012, υπό τον τίτλο «Thucydides's Trap Has Been Sprung in the Pacific». Πέντε χρόνια αργότερα, το 2017, ανέπτυξε την παρατήρηση σε ολοκληρωμένο αναλυτικό σχήμα στο βιβλίο «Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?».

Η αναφορά του Σι στην πιο πρόσφατη σύνοδο κορυφής μεταξύ των δύο μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου δεν ήταν πρωτότυπη. Το ίδιο ερώτημα είχε διατυπώσει σε ομιλία του στο Σιάτλ το 2015, στη Λίμα το 2024 με τον Πρόεδρο Μπάιντεν, και στο Πεκίνο το 2023 με τον Αμερικανό γεροϋσιαστή Σούμερ. Ήταν όμως η πρώτη φορά που το πλαίσιο Allison μεταφέρθηκε ως ρητός όρος σε κορυφαία διπλωματική συνομιλία του δεύτερου τετάρτου του 21ου αιώνα. Το σχήμα έχει βγει από την ακαδημία και έχει εγκατασταθεί στη γλώσσα της εξουσίας.

Η Ευρώπη του 2026 βρίσκεται μέσα σε μια δική της, σύνθετη, παράλληλη παγίδα. Δεν αφορά μία μόνο ανερχόμενη και μία μόνο κυρίαρχη δύναμη — αφορά πολλές ταυτόχρονες μετατοπίσεις ισχύος που αλληλεξαρτώνται: ενεργειακή απεξάρτηση από τη Ρωσία, ανταγωνισμό για τις κρίσιμες υποδομές διέλευσης, ρυθμιστική αντιπαράθεση με την Ουάσιγκτον και το Πεκίνο. Η Ελλάδα, για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες, βρίσκεται σε γεωγραφική θέση που την καθιστά φορέα αυτής της αναδιάταξης — όχι παρατηρητή της.

Αυτό το white paper δεν προβλέπει πόλεμο. Διαβάζει δομές. Χρησιμοποιεί το πλαίσιο Allison ως φακό για να δει τι ακριβώς μετακινείται στην Ευρώπη, ποιες είναι οι επικοινωνιακές συνέπειες για όσους κινούνται μέσα της, και πώς η Gravity, ως Communications Intelligence Firm, τοποθετεί αυτή την ανάγνωση ως υπηρεσία.

Το Πλαίσιο Allison

Το επιχείρημα του Allison είναι λιτό: όταν μια ανερχόμενη δύναμη απειλεί να εκτοπίσει μια κυρίαρχη από τη θέση της, παράγεται δομικό άγχος. Αυτό το άγχος, αυτόνομα και χωρίς κακή πρόθεση από καμία πλευρά, αυξάνει δραστικά την πιθανότητα σύγκρουσης. Η ομάδα του στο Belfer Center κατέγραψε δεκαέξι τέτοιες περιπτώσεις τα τελευταία πεντακόσια χρόνια. Στις δώδεκα από τις δεκαέξι, υπήρξε πόλεμος.

Η σημασία του πλαισίου δεν βρίσκεται στη στατιστική — εξάλλου, δεκαέξι παρατηρήσεις δεν συνιστούν αποδεικτικό στοιχείο. Βρίσκεται στη μηχανική. Ο Θουκυδίδης, διαβάζοντας τον Πελοποννησιακό Πόλεμο, εντοπίζει τρία ανθρώπινα κίνητρα που εμφανίζονται όταν η ισχύς ανακατανέμεται: το δέος, το συμφέρον και την τιμή. Όχι την κακία, όχι την ιδεολογία, όχι το ατύχημα. Δομικά πάθη μέσα σε αλλαγή τάξης.

«Ήταν η άνοδος της Αθήνας και ο φόβος που αυτή ενέπνευσε στη Σπάρτη που έκανε τον πόλεμο αναπόφευκτο.» · Θουκυδίδης, Α 23

Στο σύγχρονο πλαίσιο, ο Allison απορρίπτει δύο εξίσου παρήγορες ερμηνείες. Η πρώτη είναι ότι η οικονομική αλληλεξάρτηση αρκεί για να αποτρέψει σύγκρουση — ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος το διέψευσε. Η δεύτερη είναι ότι οι ανερχόμενες δυνάμεις θα ενσωματωθούν αυτοβούλως στους κανόνες που γράφτηκαν χωρίς αυτές. Οι κανόνες, παρατηρεί, διεκδικούνται όταν η ισχύς μετατοπίζεται.

Το πλαίσιο γίνεται ιδιαίτερα χρήσιμο για ανάγνωση όχι μόνο διεθνών σχέσεων, αλλά κάθε πεδίου όπου τα κέντρα ισχύος αναδιατάσσονται: αγορών, κλάδων, οργανισμών. Η ίδια μηχανική — δέος, συμφέρον, τιμή — επανεμφανίζεται. Αλλάζει μόνο η κλίμακα.

Ανατομία της Ευρωπαϊκής Παγίδας

Η Ευρώπη του 2026 παρουσιάζει δύο ιδιαιτερότητες. Πρώτον, η αναδιάταξη ισχύος δεν είναι δυαδική — δεν παίζεται ανάμεσα σε δύο πρωταγωνιστές, αλλά σε τρεις κρίσιμα διασυνδεδεμένους πόλους (Ευρωπαϊκή Ένωση, Ηνωμένες Πολιτείες, Κίνα), με τη Ρωσία ως διαρκή μεταβλητή. Δεύτερον, οι μετακινήσεις δεν συμβαίνουν σε ένα μόνο πεδίο. Συμβαίνουν ταυτόχρονα σε τρία αλληλεξαρτώμενα.

3α. Ενέργεια • Η αποσύνδεση από τη Ρωσία ως αναδιάταξη γεωγραφίας

Πριν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η Μόσχα κάλυπτε περίπου το 45 τοις εκατό των ευρωπαϊκών εισαγωγών φυσικού αερίου. Στα μέσα του 2025, το ποσοστό είχε υποχωρήσει στο 13 τοις εκατό. Στις 26 Ιανουαρίου 2026, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οριστικοποίησε τη σταδιακή απαγόρευση εισαγωγών ρωσικού αερίου: για τα βραχυπρόθεσμα συμβόλαια LNG από τις 25 Απριλίου 2026, για τα μακροπρόθεσμα από την 1η Ιανουαρίου 2027, για το αέριο μέσω αγωγού από τις 30 Σεπτεμβρίου 2027. Η Ουγγαρία και η Σλοβακία ψήφισαν αρνητικά. Η Βουλγαρία απείχε.

Η απεξάρτηση δεν είναι λογιστική. Είναι ανακατανομή ολόκληρης της γεωγραφίας του αερίου στην Ευρώπη. Η Ελλάδα — μέσω της Ρεβυθούσας, της πλωτής μονάδας αποθήκευσης και επαναεριοποίησης (FSRU) στην Αλεξανδρούπολη, και του Vertical Gas Corridor σε συνεργασία με Βουλγαρία, Ρουμανία, Μολδαβία και Ουκρανία — μεταβαίνει από περιφέρεια σε δομικό κόμβο. Στόχος των σχεδιαστών: μεταφορά 20 έως 25 δισ. κυβικών μέτρων ετησίως από νότο προς βορρά. Με τη μηχανική του Allison: το δέος της ΕΕ απέναντι στη Μόσχα συναντά το συμφέρον των Ηνωμένων Πολιτειών (κυρίαρχος εξαγωγέας LNG προς την Ευρώπη το 2025) και την αναζήτηση τιμής από κράτη όπως η Ελλάδα, που για πρώτη φορά αναγνωρίζονται ως δομικά αναγκαία.

Η εικόνα όμως είναι σύνθετη. Οι δημοπρασίες χωρητικότητας του Corridor δείχνουν, στις αρχές του 2026, υποτονική ζήτηση: εναλλακτικές διαδρομές μέσω Πολωνίας προς την Ουκρανία είναι φθηνότερες, ενώ τα τιμολόγια διέλευσης στη Ρουμανία και στη Βουλγαρία θεωρούνται ακόμα μη ανταγωνιστικά. Η νέα Διευθύνουσα Σύμβουλος του ΔΕΣΦΑ, Maria Sferruzza, ανέφερε τον Μάρτιο του 2026 ότι ο σχεδιασμός μιας αναθεωρημένης εμπορικής δομής με προϊόντα μεγαλύτερης διάρκειας βρίσκεται σε διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το ζητούμενο δεν είναι η ύπαρξη του Corridor — είναι η εμπορική του ωρίμανση.

3β. Υποδομές διέλευσης • Πειραιάς και ο ανταγωνισμός για το κομβικό σημείο

Ο δεύτερος πόλος της παγίδας είναι πιο εμφανής. Από το 2008, οπότε η κινεζική COSCO απέκτησε συμβόλαιο παραχώρησης για δύο προβλήτες, ο Πειραιάς άλλαξε όψη. Το 2016, μέσα στην πίεση των ευρωπαϊκών μνημονίων που επέβαλαν αποκρατικοποιήσεις ύψους 50 δισ. ευρώ, η COSCO απέκτησε το 51 τοις εκατό του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς έναντι 368,5 εκατ. ευρώ. Το 2021 ανέβηκε στο 67

τοιας έκτασης. Το 2019, ο Πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ χαρακτήρισε δημόσια τον Πειραιά «κεφαλή του δράκου» για την πρωτοβουλία Belt and Road (BRI).

Η COSCO δεν αγόρασε τον Πειραιά λόγω στρατηγικής επιθετικότητας. Τον αγόρασε γιατί ήταν ο μόνος επενδυτής που υπέβαλε προσφορά.

Οι αριθμοί είναι αδιαμφισβήτητοι. Από 880.000 TEUs το 2010, ο Πειραιάς χειρίστηκε άνω των 5 εκατομμυρίων TEUs στα μέσα της δεκαετίας του 2020, αναδείχθηκε σε μεγαλύτερο τερματικό εμπορευματοκιβωτίων της Μεσογείου, και κατατάχθηκε μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων της Ευρώπης. Τα έσοδα του ΟΛΠ έφτασαν τα 251 εκατ. ευρώ το 2025, με τέταρτη συνεχόμενη χρονιά αυξημένης κερδοφορίας.

Στις 13 Νοεμβρίου 2025, η νέα Αμερικανίδα πρέσβης στην Αθήνα, Kimberly Guilfoyle, σε τηλεοπτική συνέντευξη στον ANT1 χαρακτήρισε τη συμμετοχή της COSCO στον Πειραιά «ατυχή» και πρότεινε εναλλακτικές: ενίσχυση άλλων ελληνικών λιμένων, ή ακόμη και «πώληση» του Πειραιά. Λίγο νωρίτερα, τον Ιανουάριο του 2025, το Πεντάγωνο είχε εντάξει την COSCO σε κατάλογο εταιρειών με δεσμούς προς τον κινεζικό στρατό. Η αντίδραση της Αθήνας ήταν μετρημένη: σεβασμός των υφιστάμενων συμβολαίων, ταυτόχρονη ενίσχυση δεσμών ασφάλειας με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Αυτή ακριβώς η αποφυγή επιλογής είναι η πιο καθαρή Θουκυδίδεια θέση. Η Ελλάδα δεν διαλέγει — δομικά δεν μπορεί να διαλέξει χωρίς κόστος. Διαχειρίζεται. Και η διαχείριση αυτή είναι, στην ουσία της, επικοινωνιακή.

3γ. Κανόνες και Τεχνολογία • Το Brussels Effect σε δοκιμή

Ο τρίτος πόλος της παγίδας είναι λιγότερο εμφανής, αλλά ίσως ο πιο ευρωπαϊκός από όλους. Σε μια εποχή όπου η ανερχόμενη δύναμη (Κίνα) και η κυρίαρχη δύναμη στην τεχνολογία (Ηνωμένες Πολιτείες) επενδύουν δισεκατομμύρια σε υπολογιστική ισχύ, μοντέλα και πλατφόρμες, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιλέγει διαφορετικό όπλο: τη ρυθμιστική κυριαρχία. Το EU AI Act, με την υποχρεωτική εφαρμογή του Άρθρου 50 από τις 2 Αυγούστου 2026, επιβάλλει διαφάνεια για το περιεχόμενο που παράγεται από τεχνητή νοημοσύνη, τα deepfakes και τα chatbots, με πρόστιμα έως 15 εκατ. ευρώ ή 3 τοις εκατό του παγκόσμιου κύκλου εργασιών.

Με τη μηχανική του Allison, η ΕΕ επιδιώκει να διατηρήσει «τιμή» — αναγνώριση κύρους ως ρυθμιστική δύναμη πρώτου επιπέδου — μέσα σε ένα πεδίο όπου η δική της τεχνολογική υποδομή είναι περιορισμένη. Η συνταγή ονομάζεται Brussels Effect: η ευρωπαϊκή ρύθμιση γίνεται de facto παγκόσμιο πρότυπο επειδή οι πολυεθνικές προτιμούν ενιαία συμμόρφωση. Είναι αμυντική στρατηγική, αλλά είναι στρατηγική.

Σ Χ Η Μ Α 1

Χρονολόγιο της Αναδιάταξης • 2025-2027

Είκοσι μήνες πραγματικού χρόνου. Δέκα σημεία καμπής σε ενέργεια, υποδομές, ρύθμιση και ανώτατη διπλωματία. Ο ρυθμός είναι η ιστορία.

Η Μ Ε Ρ Ο Μ Η Ν Ι Α	Σ Η Μ Ε Ι Ο Κ Α Μ Π Η Σ
Ιανουάριος 2025	Το Πεντάγωνο εντάσσει την COSCO σε κατάλογο εταιρειών συνεργαζόμενων με τον κινεζικό στρατό.
6-7 Νοεμβρίου 2025	P-TEC Ministerial Meeting στην Αθήνα. Υπογραφή αιτήματος για Route 2 και Route 3 του Vertical Gas Corridor.
13 Νοεμβρίου 2025	Η Αμερικανίδα πρέσβης Kimberly Guilfoyle σε συνέντευξη στον ANT1 ανοίγει το ενδεχόμενο αποεπένδυσης COSCO από τον Πειραιά.
26 Ιανουαρίου 2026	Συμβούλιο ΕΕ: οριστική σταδιακή απαγόρευση εισαγωγών ρωσικού αερίου. Ουγγαρία και Σλοβακία κατά, Βουλγαρία αποχή.
8 Φεβρουαρίου 2026	Η Maria Sferruzza αναλαμβάνει Διευθύνουσα Σύμβουλος του ΔΕΣΦΑ.
25 Απριλίου 2026	Λήξη βραχυπρόθεσμων συμβολαίων ρωσικού LNG στην ΕΕ.
14 Μαΐου 2026	Σύνοδος Σι-Τραμπ στο Πεκίνο. Ο Σι ανοίγει τη συζήτηση με ρητή αναφορά στην «Παγίδα του Θουκυδίδη».
2 Αυγούστου 2026	Υποχρεωτική εφαρμογή του Άρθρου 50 του EU AI Act. Πρόστιμα έως €15 εκατ. ή 3% του παγκόσμιου τζίρου.
1 Ιανουαρίου 2027	Λήξη μακροπρόθεσμων συμβολαίων εισαγωγής ρωσικού LNG στην ΕΕ.
30 Σεπτεμβρίου 2027	Πλήρης απαγόρευση εισαγωγής ρωσικού αερίου μέσω αγωγού (επέκταση έως 1 Νοε. αν δεν επιτευχθούν στόχοι αποθήκευσης).

Πηγές: Council of the EU • DESFA • Pentagon • S&P Global • Reuters

Η Ελληνική Θέση

Η Ελλάδα του 2026 βρίσκεται σε γεωγραφική θέση που της προσφέρει για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες δομικό ρόλο πέρα από τον παραδοσιακό ΝΑΤΟϊκό. Είναι ταυτόχρονα: σημείο εισόδου LNG από τη Δύση προς τα ανατολικά, λιμένας μεταφόρτωσης για κινεζικά εμπορεύματα προς την Κεντρική Ευρώπη, χώρα-υποδοχέας αμερικανικών στρατιωτικών διευκολύνσεων στην Αλεξανδρούπολη και στη Σούδα, μέλος-κράτος μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης που χρειάζεται κάθε κυβικό μέτρο μη-ρωσικού αερίου που μπορεί να συγκεντρώσει.

Το Atlantic Council, σε έκθεσή του τον Νοέμβριο του 2025 για την ελληνική πολιτική απέναντι στην Κίνα, αποτυπώνει τη θέση με ακρίβεια: αγκυρωμένη στο ΝΑΤΟ, ευθυγραμμισμένη με τις Ηνωμένες Πολιτείες στην ασφάλεια, αλλά χωρίς να μετατρέπει την Κίνα σε αντίπαλο. Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει επανειλημμένα δηλώσει ότι τα ζητήματα ιδιοκτησίας υποδομών δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του και ότι «η Ελλάδα σέβεται τις συμφωνίες του παρελθόντος».

Πύλη ή πεδίο; Η απάντηση εξαρτάται λιγότερο από τη γεωγραφία και περισσότερο από την ποιότητα της θεσμικής αφήγησης.

Η ισορροπία αυτή δεν είναι αδιαφορία. Είναι σύνθετη τοποθέτηση που απαιτεί συντονισμένη επικοινωνία σε πολλαπλά μέτωπα ταυτόχρονα: στους Ευρωπαίους εταίρους ως αξιόπιστος ενεργειακός κόμβος, στους Αμερικανούς ως στρατηγικός σύμμαχος που υπερβαίνει το ιστορικό βάρος, στην Κίνα ως κράτος που τηρεί συμβόλαια, στους πολίτες ως οικονομία που μετατρέπει τη γεωγραφία σε προστιθέμενη αξία.

Η ευπάθεια εδώ είναι συγκεκριμένη. Όταν η εθνική στρατηγική απαιτεί τέσσερις διαφορετικές αφηγήσεις την ίδια στιγμή, η αναντιστοιχία μηνυμάτων δεν είναι κίνδυνος επικοινωνίας — είναι κίνδυνος στρατηγικής. Η κάθε φωνή που μιλάει για το ένα πεδίο χωρίς γνώση των άλλων τριών παράγει εκθέσιμα κενά. Αυτό το είδος συντονισμού δεν είναι γραφείο τύπου. Είναι Communications Intelligence.

Επικοινωνιακές Προεκτάσεις

Όταν ένας οργανισμός — κράτος, εταιρεία, θεσμός — λειτουργεί μέσα σε Θουκυδίδια Παγίδα, αλλάζει το ίδιο το αντικείμενο της επικοινωνίας. Δεν διανέμει πληροφορία· διαβάζει και εκπέμπει σήματα πρόθεσης μέσα σε ένα πεδίο όπου κάθε φωνή ερμηνεύεται από πολλαπλές πλευρές ταυτόχρονα. Τα τρία κίνητρα του Θουκυδίδη μετασχηματίζονται σε μετρήσιμες μεταβλητές φήμης, εξίσου χρήσιμες σε διεθνείς σχέσεις και σε εταιρική στρατηγική.

Δέος (fear)

Στο εταιρικό πεδίο, το δέος είναι η αντίληψη ότι μια ανερχόμενη οντότητα — ανατρεπτικός παίκτης, ρυθμιστής, ξένος επενδυτής, νέα τεχνολογία — απειλεί την επιβίωση ή τη θέση. Η συνηθισμένη επικοινωνιακή απάντηση είναι αμυντική: παραγωγή ασφάλειας μέσω επανάληψης φερεγγυότητας. Αυτό λειτουργεί ως placebo, όχι ως απάντηση. Η σωστή μεταχείριση είναι η αναγνώριση και η επανατοποθέτηση: αναγνώριση ότι η μετατόπιση είναι δομική, επανατοποθέτηση των δικών μας ισχυρών στοιχείων μέσα στη νέα γεωγραφία.

Συμφέρον (interest)

Πιο τεχνική μεταβλητή. Αφορά την ανάγνωση των ουσιαστικά αλληλεξαρτώμενων ζωνών — όχι ποιοι λένε τι, αλλά ποιοι εξαρτώνται από ποιους και πώς. Η χαρτογράφηση εμπλεκόμενων μερών που αξιοποιεί αυτή την ανάγνωση δεν παράγει λίστες κοινών· παράγει χάρτες δομών κινήτρων. Σε σύνθετα πεδία (ενεργειακή μετάβαση, ψηφιακή κυριαρχία, public affairs σε ρυθμιζόμενες αγορές) αυτή η διαφορά είναι η διαφορά ανάμεσα σε επικοινωνία που λειτουργεί και σε επικοινωνία που μοιάζει να λειτουργεί.

Τιμή (honor)

Η πιο παρεξηγημένη μεταβλητή. Δεν είναι ευγένεια, ούτε επιφανειακός καλλωπισμός. Είναι το αίτημα για αναγνώριση κύρους — από έναν εργαζόμενο, έναν πελάτη, έναν θεσμό, ένα κράτος. Όταν αγνοείται, μετουσιώνεται σε εχθρότητα ή αποστασιοποίηση. Όταν αναγνωρίζεται με σαφή σήματα και χωρίς δουλοπρεπή τόνο, αποφορτίζεται. Στο πεδίο των δομικών μετατοπίσεων, η σωστή διαχείριση της τιμής διαφέρει μεταξύ ανερχόμενων και κυρίαρχων δυνάμεων: οι μεν διεκδικούν, οι δε χρειάζονται επιβεβαίωση.

Η Gravity εφαρμόζει αυτό το πλαίσιο στο πεδίο όπου τα πραγματικά διακυβεύματα δεν είναι μηνύματα αλλά δομές. Η Intelligence Architecture της κατανέμει τους έντεκα αρχέτυπους σε τρία πεδία λειτουργίας — intelligence, operations, defence — και τους διαβάζει σε αντιστοιχία με τις τρεις θουκυδίδειες μεταβλητές. Η πλήρης αντιστοιχισή παρουσιάζεται στο Σχήμα 2 που ακολουθεί.

ΣΧΗΜΑ 2

Architecture Map • Από τη φιλοσοφία στη μεθοδολογία

Οι έντεκα αρχέτυποι της Intelligence Architecture της Gravity αντιστοιχίζονται στις τρεις θουκυδίδειες μεταβλητές. Δεν είναι αναλογία. Είναι κατανομή ρόλων με συγκεκριμένο επιχειρησιακό αντικείμενο για τον καθένα.

Μ Ε Τ Α Β Λ Η Τ Η ΔΕΟΣ	Μ Ε Τ Α Β Λ Η Τ Η ΣΥΜΦΕΡΟΝ	Μ Ε Τ Α Β Λ Η Τ Η ΤΙΜΗ
ARGOS Διαγνωστική ανίχνευση	ECHO Ανάγνωση κοινών και stakeholders	APHRODITE Αναγνώριση brand και κύρους
ATHENA Άμυνα από παραπληροφόρηση	DELPHI Στρατηγική πρόβλεψη	AMPHITHEATER Αρχιτεκτονική αφηγημάτων
ARES Επικοινωνία κρίσης	AGORA Δημόσιες υποθέσεις	ARIADNE Στρατηγική επικοινωνία
PERSEPHONE Μακροπρόθεσμη υπεράσπιση φήμης	HERMES Επικοινωνία στελεχών	

Intelligence Architecture • 11 αρχέτυποι • 3 πεδία λειτουργίας (Intelligence / Operations / Defence)

Δώδεκα Σημεία Πλοήγησης

Ο Allison κλείνει το βιβλίο του με τις «δώδεκα ενδείξεις για ειρήνη» που αντλεί από τις τέσσερις ιστορικές περιπτώσεις όπου η παγίδα παρακάμφθηκε. Αναπροσαρμόζουμε εδώ τη λογική σε δώδεκα παραμέτρους πλοήγησης για οργανισμούς και κράτη που κινούνται μέσα σε δομικές μετατοπίσεις ισχύος — με ευρωπαϊκή και ελληνική αναφορά.

01. Η μετατόπιση είναι δομική, όχι συγκυριακή.

Όταν τα νούμερα αλλάζουν σε ενέργεια, εμπόριο, ή τεχνολογία, η πιθανότητα ότι «θα περάσει» είναι ιστορικά μικρή. Αναγνώριση πριν αντίδραση.

02. Τα δεδομένα διαβάζονται καλύτερα όταν διαβάζονται μαζί.

45 τοις εκατό ρωσικό αέριο σε 13 τοις εκατό μέσα σε τρία χρόνια, 880 χιλιάδες TEUs σε πέντε εκατομμύρια σε δεκαπέντε χρόνια. Κάθε νούμερο μόνο του παραπλανά.

03. Το δέος επικοινωνείται αλλιώς από το συμφέρον.

Όταν συγχέονται, παράγονται κρίσεις εμπιστοσύνης. Όταν διαχωρίζονται, γίνεται δυνατή η συντονισμένη απάντηση.

04. Η ουδετερότητα δεν είναι σιωπή.

Όταν η ισχύς μετακινείται, η σιωπή ερμηνεύεται ως θέση από κάθε πλευρά — συνήθως όχι αυτή που θα επέλεγε ο σιωπών.

05. Οι κόμβοι δεν χτίζονται μόνο με υποδομές.

Ο Vertical Corridor υπάρχει, αλλά η εμπορική του ζωή εξαρτάται από αφηγήσεις διάρκειας — όχι από εγκαίνια.

06. Ένα συμβόλαιο δεν είναι θέση· είναι δέσμευση που απαιτεί συνεχή υπεράσπιση.

Ο Πειραιάς το αποδεικνύει: η νομική ισχύς ενός συμβολαίου δεν επαρκεί χωρίς θεσμική επικοινωνιακή κάλυψη.

07. Η ρύθμιση είναι επικοινωνία με νομική μορφή.

Το AI Act, το REPowerEU, οι ESG υποχρεώσεις δεν είναι μόνο νόμοι — είναι σήματα κύρους. Η συμμόρφωση χωρίς ανάγνωση της σηματοδότησής τους είναι κόστος χωρίς όφελος.

08. Οι ανερχόμενες δυνάμεις απαιτούν τιμή προτού συμμορφωθούν με κανόνες.

Όποιος προσπαθεί να επιβάλει συμμόρφωση πριν αναγνωρίσει κύρος, παράγει αντίδραση. Όποιος αναγνωρίζει κύρος χωρίς συμμόρφωση, παράγει ασυμμετρία.

09. Οι κυρίαρχες δυνάμεις χάνουν επιρροή όταν παραιτηθούν από την εξήγηση.

Όταν ο κανόνας λειτουργεί χωρίς αιτιολόγηση, οι ανερχόμενες δυνάμεις τον διαβάζουν ως κατάχρηση κύρους — και αρχίζουν να γράφουν δικούς τους.

10. Το «ατύχημα» είναι ο εχθρός της σύνεσης.

Στις δεκαέξι περιπτώσεις του Allison, σπάνια ο πόλεμος ξεκίνησε εκεί όπου τον περίμεναν. Η επικοινωνία μειώνει τον κίνδυνο του ατυχήματος όταν είναι δομικά διαθέσιμη — όχι μόνο όταν χρειαστεί.

11. Η ιστορική αναλογία είναι εργαλείο, όχι προφητεία.

Ο Θουκυδίδης δεν είναι μάντης. Είναι φακός. Όποιος τον χρησιμοποιεί ως πρόβλεψη χάνει την αναλυτική του αξία.

12. Όσοι περιμένουν να μάθουν τους κανόνες, θα τους μάθουν από όσους τους έγραψαν.

Σε κάθε μετατόπιση ισχύος, οι κανόνες γράφονται από όσους κινούνται πρώτοι μέσα στην αβεβαιότητα. Αυτό ισχύει στη γεωπολιτική και στη στρατηγική επικοινωνία εξίσου.

Επίλογος

Η αξία του πλαισίου Allison για την Ευρώπη του 2026 δεν εξαρτάται από το αν θα προβλέψει συγκεκριμένη σύγκρουση. Βρίσκεται στο ότι μας υποχρεώνει να διαβάσουμε όσα συμβαίνουν ως δομή, και όχι ως συγκυρία. Η ενεργειακή απεξάρτηση, ο ανταγωνισμός για τις κρίσιμες υποδομές, η ρυθμιστική μάχη για την τεχνητή νοημοσύνη — δεν είναι ξεχωριστά γεγονότα. Είναι όψεις μιας ευρύτερης αναδιάταξης, για την οποία οι έννοιες του δέους, του συμφέροντος και της τιμής παραμένουν εργαλεία ανάγνωσης δυόμισι χιλιάδες χρόνια μετά.

Για την Ελλάδα, η σπάνια γεωγραφική θέση γίνεται περιουσιακό στοιχείο μόνο αν η θεσμική της αφήγηση φτάσει στο ύψος της. Αυτό δεν συμβαίνει αυτόματα. Απαιτεί συντονισμό φωνών, ανάγνωση δομών, και αποδοχή ότι η επικοινωνία στον 21ο αιώνα είναι πεδίο εξίσου στρατηγικό με την ενέργεια ή την εφοδιαστική.

Στη Gravity, αυτό το πεδίο το ονομάζουμε Communications Intelligence. Δεν είναι νέο όνομα για κάτι παλιό. Είναι η αναγνώριση ότι, όταν η ισχύς αναδιατάσσεται, η αξία της επικοινωνίας μετριέται από την ικανότητά της να διαβάζει δομές πριν παράγει μηνύματα.

Gravity The Newtons · Νέο Ψυχικό, Αθήνα · Μάιος 2026

Παράρτημα — Σημεία Αναφοράς

Χρονολόγιο 2012-2027

21 Αυγούστου 2012 — Ο Graham Allison χρησιμοποιεί για πρώτη φορά τον όρο «Thucydides's Trap» σε άρθρο του στους Financial Times, υπό τον τίτλο «Thucydides's Trap Has Been Sprung in the Pacific».

2017 — Έκδοση του «Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?» από τον Houghton Mifflin Harcourt.

Ιανουάριος 2025 — Το Πεντάγωνο εντάσσει την COSCO σε κατάλογο εταιρειών συνεργαζόμενων με τον κινεζικό στρατό.

Νοέμβριος 2025 — Ministerial Meeting του Partnership for Transatlantic Energy Cooperation (P-TEC) στην Αθήνα. Υπογραφή αιτήματος για Route 2 και Route 3 του Vertical Corridor από DESFA, Bulgartransgaz, Transgaz, VestMoldTransgaz, Gas TSO of Ukraine και ICGB.

13 Νοεμβρίου 2025 — Η Αμερικανίδα πρέσβης στην Αθήνα Kimberly Guilfoyle σε συνέντευξη στον ANT1 ανοίγει το ζήτημα μερικής αποεπένδυσης της COSCO από τον Πειραιά.

26 Ιανουαρίου 2026 — Το Συμβούλιο της ΕΕ ψηφίζει την οριστική σταδιακή απαγόρευση εισαγωγών ρωσικού αερίου. 24 υπέρ, Ουγγαρία και Σλοβακία κατά, Βουλγαρία απέχει.

8 Φεβρουαρίου 2026 — Η Maria Sferruzza αναλαμβάνει Διευθύνουσα Σύμβουλος του ΔΕΣΦΑ μετά τη λήξη της θητείας της Maria Rita Galli.

Φεβρουάριος 2026 — Διήμερη σύνοδος ενέργειας στην Ουάσιγκτον με ελληνική αντιπροσωπεία και εκπροσώπους από 12 χώρες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

25 Απριλίου 2026 — Λήξη βραχυπρόθεσμων συμβολαίων εισαγωγής ρωσικού LNG στην ΕΕ.

14 Μαΐου 2026 — Σύνοδος του Προέδρου Σι Τζινπίνγκ με τον Πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ στο Πεκίνο. Ο Σι ανοίγει την επίσημη συνάντηση με ρητή αναφορά στην «Παγίδα του Θουκυδίδη» και το ερώτημα αν Κίνα και Ηνωμένες Πολιτείες μπορούν να την υπερβούν.

2 Αυγούστου 2026 — Υποχρεωτική εφαρμογή του Άρθρου 50 του EU AI Act.

1 Ιανουαρίου 2027 — Λήξη μακροπρόθεσμων συμβολαίων εισαγωγής ρωσικού LNG στην ΕΕ.

30 Σεπτεμβρίου 2027 — Πλήρης απαγόρευση εισαγωγής ρωσικού αερίου μέσω αγωγού.

Πηγές

Allison, Graham (21.08.2012). «Thucydides's Trap Has Been Sprung in the Pacific.» Financial Times.

Allison, Graham (2017). *Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?* Houghton Mifflin Harcourt.

Belfer Center for Science and International Affairs, Harvard Kennedy School. *Thucydides's Trap Case File*.

Time (15.05.2026). «'Thucydides' Trap': What to Know About China's Favorite Reference for U.S. Relations.»

Newsweek (15.05.2026). «Did Xi Tell Trump the US Is in Decline? Thucydides Trap Explained.»

Council of the European Union (26.01.2026). *Russian gas imports: Council gives final green light to a stepwise ban*.

European Commission. *REPowerEU – phase out of Russian energy imports*.

ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (2025–26). *Ανακοινώσεις για Vertical Gas Corridor, Route 2, Route 3, διορισμό Διευθύνουσας Συμβούλου*.

Atlantic Council (Νοέμβριος 2025). *Greece's policy on China: Debt-era deals and recalibration*.

S&P Global Commodity Insights (2025–26). *EU LNG imports, Russian gas ban legislation*.

Piraeus Port Authority S.A. (2024–25). *Annual financial results, throughput data*.

EUalive (Νοέμβριος 2025). *Greece on a tightrope as U.S. and China duel over port of Piraeus*.

Nikkei Asia (15.11.2025). *COSCO's Piraeus port holding under scrutiny as US plans Greek investments*.

Σ Τ Ο Ι Χ Ε Ι Α Ε Κ Δ Ο Σ Η Σ

Gravity White Papers

No. 01 · Μάιος 2026

Τ Ι Τ Λ Ο Σ

Η Θουκυδίδεια Παγίδα στην Ευρώπη · Δομικό άγχος, νέα γεωγραφία ισχύος, και η ελληνική τοποθέτηση

Ε Π Ε Ξ Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α & Ε Κ Δ Ο Σ Η Σ

Gravity The Newtons

Communications Intelligence Firm

Εθν. Αντιστάσεως 95, 15451 Νέο Ψυχικό, Αθήνα

gravitythenewtons.gr

Νέα συνεργασία: mirsini.marouli@gravitythenewtons.gr

© 2026 Gravity The Newtons. Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται.

Η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του παρόντος επιτρέπεται μόνο με αναφορά πηγής.